STUK 861 (2025-2026) – Nr.1

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2025-2026 19 DECEMBER 2025

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

- van de heer Bob DE BRABANDERE

betreffende de gefaseerde oprichting van een publiek raadpleegbaar subsidieregister voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie

TOELICHTING

Algemene context en aanleiding

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) beheert en verdeelt jaarlijks aanzienlijke publieke middelen via subsidies aan organisaties, projecten en instellingen die bijdragen aan de uitvoering van haar beleidsdoelstellingen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze subsidiestromen vormen een essentieel instrument voor de ondersteuning van cultuur, jeugd, sport, onderwijs, welzijn, gezondheid, integratie en aanverwante beleidsdomeinen.

In een bredere maatschappelijke context groeit het draagvlak voor meer transparantie en verantwoording over de besteding van publieke middelen. Overheden worden steeds nadrukkelijker aangesproken op hun plicht tot openheid, efficiënt bestuur en controleerbaarheid van uitgaven. Deze evolutie manifesteert zich niet alleen op Vlaams en federaal niveau, maar geldt evenzeer voor instellingen zoals de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die zowel ontvanger als verstrekker van publieke middelen is.

Tegen deze achtergrond werd in de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie het voorstel van verordening houdende de oprichting van een subsidieregister - STUK 859 (2025-2026) Nr. 1 & 2 - ingediend. Hoewel dit voorstel uiteindelijk geen meerderheid behaalde, bracht de bespreking ervan duidelijk aan het licht dat de doelstellingen van transparantie, goed bestuur en inzicht in subsidiestromen breed worden gedeeld binnen de Raad. Deze resolutie bouwt inhoudelijk verder op die vaststelling.

Noodzaak van een subsidieregister

Een subsidieregister is een digitaal en systematisch overzicht van toegekende, vastgelegde en uitbetaalde subsidies, met informatie over onder meer de begunstigde, het doel van de subsidie, het bedrag, de looptijd en de betalingsstatus. Een dergelijk register biedt meerdere structurele voordelen.

Vooreerst laat een subsidieregister toe om subsidiebeleid coherenter en beter onderbouwd te voeren. Vandaag worden parlementaire vragen over subsidies vaak ad hoc beantwoord, wat leidt tot een aanzienlijke administratieve werklast en weinig structureel inzicht. Een centraal overzicht maakt het mogelijk om subsidiestromen te analyseren, te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Daarnaast bevordert een subsidieregister de transparantie tegenover burgers en organisaties. Publieke middelen vereisen publieke verantwoording. Door inzicht te bieden in de aanwending van subsidies kan het vertrouwen in het bestuur worden versterkt en kan maatschappelijke controle worden uitgeoefend, met respect voor de geldende privacywetgeving.
Ten slotte draagt een subsidieregister bij tot het voorkomen van dubbele subsidiëring en inefficiënt gebruik van middelen. Een overzichtelijke databank maakt het eenvoudiger om overlappingen te detecteren, zowel binnen de VGC zelf als in relatie tot andere bestuursniveaus.

Reeds gezette stappen binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Het is belangrijk te benadrukken dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie de voorbije jaren niet heeft stilgezeten op het vlak van databeheer en transparantie.

Zo werd sinds 2019 het digitaal subsidieloket VICTOR uitgerold, met als doel de subsidieaanvragen over de verschillende beleidsdomeinen heen te uniformeren, te stroomlijnen en te digitaliseren. Dit vormt een belangrijke bouwsteen voor een meer gestructureerde aanpak van subsidiestromen.

Daarnaast is sinds 2022 het nieuwe financiële beheerssysteem NEW HORIZON in gebruik genomen. Parallel hieraan loopt een Business Intelligence-traject dat erop gericht is financiële gegevens beter te ontsluiten voor beleidsopvolging, interne transparantie en – waar mogelijk – externe raadpleegbaarheid.

Verder is reeds een aanzienlijke hoeveelheid informatie publiek beschikbaar via de publicatiewebsite van de Collegebesluiten. Hoewel deze informatie formeel toegankelijk is, blijkt de huidige ontsluiting in de praktijk weinig gebruiksvriendelijk en moeilijk doorzoekbaar, waardoor de transparantiewaarde beperkt blijft. Deze bestaande initiatieven tonen aan dat de VGC reeds stappen zet richting meer openheid, maar ook dat er nood is aan verdere structurering en integratie.

Technische, organisatorische en juridische aandachtspunten

Tijdens de bespreking van het voorstel van verordening - STUK 859 (2025-2026) Nr. 1 & 2 - en in de communicatie van het College werd terecht gewezen op een aantal belangrijke aandachtspunten. Zo is het vandaag technisch niet evident om de bestaande VGC-gegevens naadloos te integreren in het subsidieregister van de Vlaamse Gemeenschap. Dit vereist bijkomende technische aanpassingen, afstemming van datamodellen en een grondige analyse van bestaande systemen.

Ook het retroactief opladen van historische gegevens vormt een aanzienlijke uitdaging, zowel op vlak van datakwaliteit als werklast voor de administratie.

Daarnaast is de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van cruciaal belang. Een subsidieregister impliceert de verwerking en publieke ontsluiting van gevoelige gegevens, wat een zorgvuldig uitgewerkt juridisch en organisatorisch kader vergt, in nauwe samenwerking tussen het College en de administratie. Om deze redenen is een gefaseerde aanpak aangewezen, waarbij ruimte wordt gelaten voor analyse, testing, bijsturing en overleg.

Doel en draagwijdte van deze resolutie

Deze resolutie beoogt geen onmiddellijke of dwingende invoering van een subsidieregister via verordening. Zij wil evenmin voorbijgaan aan de reële administratieve en juridische uitdagingen die hiermee gepaard gaan.

Wel heeft deze resolutie tot doel:

- de politieke wil van de Raad expliciet te bevestigen;
- het College te ondersteunen en te mandateren om het traject richting een subsidieregister verder te zetten;
- ruimte te laten voor onderzoek naar samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap en gebruik van bestaande *good practices*;
- en te voorzien in periodieke rapportering aan de Raad, zodat de voortgang transparant kan worden opgevolgd.

Op die manier vormt deze resolutie een constructief en realistisch vervolg op de inhoudelijke discussie die werd gevoerd naar aanleiding van STUK 859 (2025-2026) Nr. 1 & 2, en blijft het dossier van het subsidieregister op de politieke agenda van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Besluit

Hoewel het voorstel van verordening tot oprichting van een subsidieregister werd weggestemd, bestaat er binnen de Raad een duidelijke consensus over het belang van de onderliggende doelstellingen. Transparantie, goed bestuur en verantwoord gebruik van publieke middelen blijven kernwaarden die richtinggevend moeten zijn voor het subsidiebeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Deze toelichting onderstreept dat een subsidieregister geen doel op zich is, maar een instrument om het vertrouwen van burgers te versterken, het beleid beter te onderbouwen en de werking van de VGC verder te professionaliseren. De resolutie nodigt het College uit om dit traject met de nodige zorgvuldigheid, maar ook met duidelijke ambitie, verder te zetten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie,

gelet op:

- het voorstel van verordening houdende de oprichting van een subsidieregister voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie - STUK 859 (2025-2026) Nr. 1 & 2;
- de bespreking van dit voorstel in de Raad, waarbij een brede eensgezindheid werd vastgesteld over het belang van transparantie en goed bestuur inzake de aanwending van publieke middelen;
- de bestaande regelgeving inzake openbaarheid van bestuur en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);

overwegende dat:

- het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie de doelstellingen onderschrijft om te komen tot de oprichting van een subsidieregister, in het bijzonder ter bevordering van transparantie, verantwoord bestuur en een efficiënte aanwending van publieke middelen;
- de Vlaamse Gemeenschapscommissie de voorbije jaren reeds belangrijke stappen heeft gezet richting meer toegankelijke en beter ontsloten gegevens, zowel voor intern gebruik als voor extern gebruik door Brusselaars en organisaties die een beroep doen op VGC-subsidies;
- de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie sinds 2019 inzet op de modernisering en digitalisering van subsidieaanvragen via het digitaal subsidieloket VICTOR, met als doel de subsidieaanvragen van alle beleidsdomeinen structureel te stroomlijnen;
- sinds 2022 een nieuw financieel beheerssysteem (NEW HORIZON) in gebruik is genomen, aangevuld met een Business Intelligence-traject dat tot doel heeft gegevens uit het financieel beheerssysteem beter te ontsluiten voor beleidsopvolging, interne transparantie en, waar mogelijk, ook externe raadpleegbaarheid;
- vandaag reeds veel informatie publiek toegankelijk is via de publicatiewebsite van de Collegebesluiten, maar dat deze website momenteel weinig gebruiksvriendelijk en onvoldoende doorzoekbaar is;
- de bestaande gegevens en systemen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie op dit ogenblik niet zonder bijkomende technische aanpassingen kunnen worden ingesloten in een subsidieregister gebaseerd op het reeds bestaande subsidieregister van de Vlaamse Gemeenschap, waardoor bijkomende tijd en analyse noodzakelijk zijn;
- een gefaseerde aanpak tot de oprichting van een subsidieregister wenselijk is, zodat de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie de nodige analyses kan uitvoeren van data, processen en systemen, en tevens rekening kan houden met de complexiteit van het retroactief opladen van historische gegevens;
- de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming van cruciaal belang is, en een doordachte en gecoördineerde aanpak tussen het College en de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie daarom noodzakelijk is;
- het College zich tijdens de Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid van 16 december 2025 heeft geëngageerd om verder werk te maken van de oprichting van een publiek raadpleegbaar subsidieregister voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie, maar daarbij tijd en beleidsruimte vraagt om dit traject zorgvuldig en juridisch correct uit te werken;

- de Raad tijdens de bespreking van het voorstel van verordening - STUK 859 (2025-2026) Nr. 1 & 2 - expliciet zijn wil heeft uitgesproken en de doelstellingen van een subsidieregister heeft onderschreven;

verzoekt het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie:

- een publiek raadpleegbaar subsidieregister voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie op te richten tegen het einde van de legislatuur 2024-2029, dat de doelstellingen van transparantie, goed bestuur en verantwoord gebruik van publieke middelen onderschrijft;
- te onderzoeken of een inschakeling van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het bestaande subsidieregister van de Vlaamse Gemeenschap technisch, juridisch en organisatorisch mogelijk is;
- te onderzoeken of een samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap kan worden opgezet met het oog op kennisdeling, *knowhow* en *good practices* inzake de uitbouw van een subsidieregister;
- tweejaarlijks aan de Raad te rapporteren over de stand van zaken, de voortgang en de eventuele knelpunten bij de creatie en uitrol van een subsidieregister voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Bob DE BRABANDERE